

Tárgytematika / Course Description

Szociálpolitika II.

AKNB_SSTM101

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Simonik Péter

Félév / Semester: 2021/22/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 1/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a hazai és a nemzetközi szociálpolitika történetének legfontosabb eseményeivel és intézményeivel, valamint a társadalom- és a szociálpolitika alapfogalmaival és működésük alapvető mechanizmusaival. A hallgatók a tárgy keretében megismerkednek a szakpolitikai döntések során megjelenő értékek és ideológiák történeti gyökereivel, képessé válnak a különböző szociálpolitikai alakzatok elemzésére, valamint azonosítani tudják a szociálpolitikát alakító politikai, társadalmi és gazdasági tényezőket.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1.hét A szociálpolitika fogalma és lehetséges megközelítései.
- 2.hét A szociálpolitika jelentésének változása a történelem során
- 3.hét Az egyház szociális tevékenysége az őskereszténységtől a középkor végéig. A szociális enciklikák hatása a szociálpolitikai gondolkodásra és gyakorlatra.
- 4.hét Az állami és a községi szegénygondozás. Az angol szegénytörvény. Az elberfeldi és speenhamlandi rendszer.
- 5.hét A munkáskérdés és gyári törvények a XIX. Században
- 6.hét A vállalati jóléti politika intézményei a két világháború közötti időszakban.
- 7.hét A társadalombiztosítás megjelenése és fejlődése. A bismarcki törvények. A Beveridge-terv. A magyar társadalombiztosítás története.
- 8.hét Mezőgazdasági szociálpolitika. A szövetkezetek.

9.hét	A szociálpolitika fejlődése 1918-1945 között. Az állami beavatkozás keynesi elmélete és amerikai gyakorlata. Korporatív és államszocialista megoldások
10.hét	A magyar állami szociális igazgatás a két világháború között. A produktív szociálpolitika.
11.hét	A magyar közegészségügyi rendszer kiépülése. Az Országos Közegészségügyi Intézet működése és a zöldkeresztes mozgalom beindítása.
12.hét	A magyar anya- és csecsemővédelmi rendszer megszervezése. Az Országos Stefánia Szövetség működése.
13.hét	A jóléti államok gazdasági és politikai alapja. A jóléti államok szociálpolitikájának elvei és gyakorlata. A jóléti államok válsága.
14.hét	Összegzés, a félév lezárása

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév végi aláírás feltétele a szemináriumokon és az előadásokon való rendszeres (ld. a TVSZ rendelkezéseit) és aktív részvétel, valamint egy, otthon elkészítendő kiselőadás bemutatása egy előre rögzített időpontban. Minden nappali tagozatos hallgató az oktató segítségével kiválaszt az előadások témái közül egyet és a rendelkezésére álló szakirodalmak (és/vagy helytörténeti források) alapján a szemináriumokon 20 perces kiselőadás keretében bemutatja, hogy az adott kérdés/probléma mikor és hogyan jelent meg az általa kiválasztott településen vagy a szakirodalmakban. A kiselőadásokra megfelelt/nem megfelelt értékelés adható, az elmaradt prezentációk pótlására csak kivételes esetben (pl. betegség) van lehetőség. Amennyiben az előadások nem megfelelő színvonalúak és/vagy a megbeszélte határidőre nem készülnek el, úgy az érintett hallgatók nem kapnak aláírást. Az előadásokon és a szemináriumokon elhangzottak, ill. a szakirodalomban foglalt ismeretek elsajátítását írásbeli vizsga keretében mérjük.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Bánfalvy Csaba: A munkanélküliség, Magvető Kiadó Budapest 1997. 31-57.o.

Ferge Zsuzsa: A gazdaság történetileg változó jellege In.: Ferge Zsuzsa: Szociálpolitika és Társadalom, ELTE HRSZE - T-TWINS Budapest 1991. 27-59. o. vagy Történelmi Szemle 1981/4. sz.

Gyáni Gábor: A szociálpolitika múltja Magyarországon, MTA Történettudományi Intézete Budapest 1994.

Gyimesi Sándor: A parasztság és a szövetkezeti mozgalmak In.: A parasztság Magyarországon a kapitalizmus korában 1848-1914 (Szerk.: Szabó István) Budapest 1972. 616-645.o.

Hilscher Rezső: Bevezetés a szociálpolitikába, SZÖVÉTNEK Budapest 1928 (Változatlan utánnymás Budapest 1991.) 52-85;106-123.o.

Laczkó István: A magyar munkás- és társadalombiztosítás története, Táncsics Kiadó Budapest 1968. 7-10; 28-44; 47-62; 68-85; 93-142; 147-155.o.

Nyilas Mihály szerk.: Szociálpolitika-történeti szöveggyűjtemény, ELTE – Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület

Budapest 2008

Quadragesimo Anno enciklika

Simonik Péter: A Magyar Általános Köszénbánya Rt. szerepe a helyi szociálpolitika alakításában, LIMES 2007/3. sz. 113-128. o.

Simonik Péter: Hátrányos helyzetűek segítésének speciális eszközei. Régen és ma. NYME Sopron-Győr 2012

Zala Tamás: A New Deal szociálpolitikai vetületben, Történelmi Szemle 1986/4. sz. 380-389.o.

Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai, HRSZE Budapest 1994. 17-19. o.

Ajánlott irodalom:

Czettler Jenő: Agrárpolitika III. kötet Mezőgazdasági Szociálpolitika, Stephaneum Kiadó Budapest 19-51; 95-97; 107-136.o.

Tomka Béla: Szociálpolitika a 20. századi Magyarországon európai perspektívában, Századvég Budapest 2003

Tomka Béla: Szociálpolitika. Fejlődés, formák, összehasonlítások Osiris Kiadó Budapest 2015